

Ks. DARIUSZ KROK
Opole, UO

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO UNIwersYTETU OPOLSKIEGO W ROKU AKADEMICKIM 2011/2012

1. Kształcenie kadry i działalność dydaktyczna

Ubiegły rok akademicki 2011/2012 był osiemnastym okresem naukowo-dydaktycznym w historii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. W tym czasie proces dydaktyczny był prowadzony na trzech kierunkach studiów stacjonarnych: jednolitych studiach magisterskich „teologia”, studiach I i II stopnia „nauki o rodzinie” oraz studiach I stopnia „muzykologia”. Na studiach niestacjonarnych realizowano zajęcia na kierunku „nauki o rodzinie”. Ponadto realizowano program studiów doktoranckich z teologii, Podyplomowego Studium Pokojowego Rozwiązywania Konfliktów w ramach Europejskiej Katedry Jeana Monneta, Podyplomowego Studium Rodziny i Studium Muzyki Kościelnej. Ogółem liczba studentów wynosiła: na studiach stacjonarnych — 408 osób, studiach niestacjonarnych — 17 osób, studiach doktoranckich — 73 osoby i studiach podyplomowych — 51 osób.

Ogółem w roku akademickim 2011/2012 na Wydziale Teologicznym działały: 3 instytuty (Instytut Ekumenizmu i Badań nad Integracją; Instytut Liturgii, Muzyki i Sztuki Sakralnej oraz Instytut Nauk o Rodzinie) i 23 katedry. Zatrudnionych było 51 pracowników naukowo-dydaktycznych: 33 samodzielnych pracowników (w tym 9 z tytułem naukowym profesora i 24 doktorów habilitowanych), 17 adiunktów i 1 asystent z tytułem magistra. Ponadto, 19 wykładowców prowadziło zajęcia zlecone. Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych, a także wnioskowania o nadanie tytułu naukowego profesora.

W roku sprawozdawczym 2011/2012 pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Teologicznego UO zdobyli kolejne znaczące awanse naukowe. Dwóch pracowników uzyskało stanowisko profesora nadzwyczajnego (ks. dr hab. Marek Lis i ks. dr hab. Jerzy Kostorz), dwóch pracowników — stopień doktora habilitowanego (dr Alicja Kalus i ks. dr Hubert Łysy).

Oprócz wymienionych wyżej awansów naukowych pracowników WT UO przeprowadzone zostały 2 przewody habilitacyjne osób spoza Wydziału, 16 osób uzyskało stopień naukowy doktora nauk teologicznych, 58 osób — tytuł zawodowy magistra teologii i nauk o rodzinie oraz 54 osoby — tytuł zawodowy licencjata nauk o rodzinie.

Ważnym elementem działalności naukowo-dydaktycznej w minionym roku akademickim było opracowanie nowych standardów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacyjnymi dla wszystkich trzech kierunków studiów: teologia, nauki o rodzinie i muzykologia, a także stworzenie programu studiów doktoranckich z nauk o rodzinie. Nowością było powstanie nowego kierunku — „kultura śródziemnomorska”, prowadzonego wraz z Instytutem Filologii Polskiej, który został zatwierdzony przez Senat Uniwersytetu Opolskiego i na którym zajęcia rozpoczęły się od 1 października br.

Oprócz zajęć dydaktycznych na Uniwersytecie Opolskim, pracownicy Wydziału Teologicznego prowadzili wykłady na Diecezjalnym Uniwersytecie Ludności Wiejskiej w Opolu, kształcącym liderów dla środowisk wiejskich, zaangażowanych szczególnie w zakresie rolnictwa.

2. Działalność naukowo-badawcza

Istotnym elementem działalności Wydziału Teologicznego na polu nauki i badań jest wieloaspektowa aktywność jego pracowników naukowych, która wyraża się w postaci licznie prowadzonych badań i publikacji, a także w formie czynnego udziału w konferencjach naukowych, organizowanych w kraju i zagranicą. W tym zakresie wskazać należy na przynależność pracowników do krajowych i zagranicznych gremiów naukowych, w ramach których prowadzą aktywne prace badawcze. Na szczególne podkreślenie zasługuje przyznanie przez Państwową Komisję Akredytacyjną, na podstawie analizy poziomu badań i jakości kształcenia, wyróżniającej oceny dla kierunku „teologia”, co stanowi uznanie wysokiego poziomu działalności na polu dydaktycznym i naukowo-badawczym. W konsekwencji opolska „teologia” znalazła się wśród 25 wyróżnionych kierunków na uczelniach w całej Polsce.

W obecnym roku sprawozdawczym zrealizowano 50 tematów badawczych (19 w ramach badań statutowych; 1 w ramach badań własnych — pozostałość z 2010 r.; 22 w ramach badań naukowych prowadzonych przez młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich; 8 tematów w ramach grantów NCN — 6 własnych, 1 habilitacyjny i 1 promotorski). Częściowo ich wyniki zostały opublikowane w postaci artykułów zamieszczanych w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych, a także w formie prac zbiorowych i monografii.

W ramach badań statutowych tematyka skupiona była wokół pięciu głównych zagadnień, które stanowią kontynuację dotychczasowych badań (współczesne badania teologiczno-filozoficzne, problematyka ekumeniczna i integracji europejskiej, dzieje liturgii ze szczególnym uwzględnieniem Kościoła na Śląsku, badania biblijne, rodzina i problemy etyczno-moralne we współczesnym społeczeństwie początku XXI w.). Do tego stałego kanonu tematów badawczych, których rezultaty publikowane są regularnie na łamach wydziałowych czasopism naukowych, doszedł kolejny temat: współczesna problematyka rodziny. W ramach badań prowadzonych w tym obszarze ukazał się pierwszy numer nowego periodyku naukowego wydawanego przez Wydział Teologiczny UO — „Family Forum”

Oprócz tego realizowano następujące tematy: wychowanie prorodzinne w szkole; wychowanie do czystości w szkole i na katechezie; przyszły kształt bycia chrześcijaninem: Polska, Czechy, Słowacja, Niemcy; historia Kościoła na Śląsku Opolskim; recepcja Soboru Watykańskiego II; spowiednik wobec problemów współczesności; posługa diakona stałego; dzieje duszpasterzy diecezji opolskiej; śląskie organy; relacje rodzinne i społeczne w kulturze środkowoeuropejskiej i chińskiej; cnoty teologalne w nauczaniu Ignacego Antiocheńskiego; katecheza współczesna: kryzysy i nadzieja.

Przedmiotem badań własnych był następujący temat: „Postacie Jozuego, Samuela, Dawida i Ezechiasza w Księdze Syracydesa. Studium tekstów i tradycji”

3. Działalność wydawnicza

Rozpoznawalnym znakiem działalności badawczej Wydziału Teologicznego UO jest dynamiczna aktywność wydawnicza, która realizowana jest w ramach prac Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego, jak i dorobku wydawniczego poszczególnych pracowników naukowych. Ogółem pracownicy Wydziału opublikowali 188 pozycji o charakterze naukowym, w tym 30 pozycji zwartych, 8 numerów czasopism (4 roczniki, 2 półroczniki) oraz 150 artykułów naukowych. Zgodnie z przyjętymi zasadami, wszystkie przyznane środki finansowe przeznaczone zostały na dofinansowanie druku pozycji zwartych, publikowanych w ramach Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO. W ramach prowadzonej przez Wydział Teologiczny UO współpracy międzynarodowej opublikowano 6 prac zwartych, 17 artykułów naukowych i 1 hasło encyklopedyczne.

Obecnie na Wydziale Teologicznym wydawanych jest 7 serii wydawniczych: „Opolska Biblioteka Teologiczna”, „Ekumenizm i Integracja”, „Z dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku”, „Człowiek – Rodzina – Społeczeństwo”, „Colloquia Theologica”, „Sympozja”, „Podręczniki i Skrypty” oraz 6 tytułów własnych czasopism, z których trzy znajdują się na ministerialnej liście czasopism punktowanych: „Liturgia Sacra”, „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego”, „Studia

Oecumenica”, a także „Scriptura Sacra”, „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” i „Family Forum” (które są poza listą). W minionym roku akademickim ukazał się pierwszy numer czasopisma „Forum Rodziny”, którego tematyka dotyczyła problemów współczesnej rodziny.

4. Konferencje naukowe i wykłady otwarte

Istotnym wymiarem działalności naukowej i badawczej pracowników Wydziału Teologicznego UO jest organizacja konferencji i sympozjów naukowych, a także aktywny udział w tego rodzaju wydarzeniach organizowanych przez krajowe i zagraniczne ośrodki naukowe. W roku sprawozdawczym 2011/2012 Wydział Teologiczny UO zorganizował 15 konferencji naukowych, w tym 11 konferencji międzynarodowych (w tym cztery współorganizacje) z udziałem gości zagranicznych. Tematyka organizowanych konferencji i wykładów odzwierciedlała wymienione wyżej tematy badań statutowych i własnych. Duża część zorganizowanych konferencji miała charakter interdyscyplinarny i międzyuczelniany, dzięki czemu możliwe było uczestnictwo pracowników naukowych i wymiana myśli z różnych dziedzin nauki (np. VIII Międzynarodowe Warsztaty Akademickie: *Rolnictwo, technika, zdrowie i życie*, Głuchołazy 9–11 listopada 2011 — w kooperacji z Politechniką Opolską i Instytutem Onkologii w Gliwicach).

Uwzględniając wzrastającą potrzebę popularyzacji wiedzy naukowej w naszym społeczeństwie, należy wskazać również na cyklicznie prowadzone Wykłady Otwarte dla mieszkańców Opola (temat: *Wiara czy pseudowiara*. Wykłady zostały opublikowane w: M. Worbs (red.), *Wiara czy pseudowiara*, Opole 2012), a także spotkania i wykłady prowadzone w ramach Duszpasterstwa Nauczycieli Akademickich i Duszpasterstwa Studentów *Resurrexit*.

Wymiernym wskaźnikiem naukowego zaangażowania pracowników Wydziału Teologicznego UO jest ich udział w konferencjach i sympozjach organizowanych w krajowych i zagranicznych ośrodkach naukowych. Godny podkreślenia jest udział pracowników naszego Wydziału w zagranicznych konferencjach naukowych oraz wygłaszanie wykładów gościnnych. W roku sprawozdawczym 14 pracowników Wydziału Teologicznego uczestniczyło w konferencjach zagranicznych, wygłaszając w ich ramach 28 referatów i 3 komunikaty. Konferencje te odbywały się w ośrodkach naukowych ośmiu krajów: Słowacji, Białorusi, Węgier, Niemiec, Austrii, Anglii, Francji i Włoch.

5. Współpraca z zagranicą

W minionym roku akademickim aktywnie kontynuowana była współpraca międzynarodowa na polu naukowym i badawczym. Zaowocowała ona wymiernymi

rezultatami naukowo-badawczymi dla uczestniczących stron. Obecnie Wydział Teologiczny prowadzi współpracę międzynarodową w ramach programu *Erasmus* z 16 uniwersytetami zagranicznymi w następujących ośrodkach: Londyn, Leuven, Moguncja, Monastyr, Erfurt, Ratyzbona, Trnava, Praga, Ołomuniec, Arad, Kolonia, Bayburt — w ramach programu *Erasmus*, oraz w ramach programu CEEPUS — z uniwersytetem w Pecz. Ponadto realizowane są projekty badawcze z ośrodkami w Lwowie, Cochabambie i Chicago.

W wyniku tej współpracy Wydział Teologiczny gościł w omawianym roku akademickim 63 naukowców z uniwersytetów, instytutów i innych placówek naukowych z czternastu państw: Austrii, Czech, Niemiec, Szwajcarii, Słowacji, Włoch, Węgier, Holandii, Belgii, Japonii, Portugalii, Ukrainy, Turcji i USA.

W roku akademickim 2011/2012 w ramach współpracy *Erasmus* jeden pracownik Wydziału Teologicznego przeprowadził wykłady i projekt badawczy w Uniwersytecie w Bratysławie. Ponadto 2 studentów odbywało studia zagraniczne na Uniwersytecie w Bratysławie. W minionym roku akademickim na Wydziale Teologicznym kształciło się 13 studentów zagranicznych: 3 na studiach magisterskich (Słowacja, Rumunia) oraz 3 na studiach doktoranckich (Słowacja, Niemcy i Ukraina).

W rezultacie aktywnej współpracy międzynarodowej zorganizowano konferencję naukową w La Sallette, z której ukazała się pozycja książkowa z artykułami w kilku językach obcych. Ponadto miejsce miały wizyty wymienne z uniwersytetami z Regensburga i Lwowa, w trakcie których zaprezentowano zakres badań naukowych i kształcenia akademickiego w rodzimych instytucjach.

Kontynuowano współpracę naukową z Uniwersytetem w Pekinie i Instytutem Konfucjusza (Opole), która koncentrowała się na promocji nauki i kultury polskiej oraz aktywizacji bilateralnych kontaktów w wymiarze społecznym. Projektem badawczym na polu międzynarodowym był także współfinansowany przez Europejską Komisję ds. Edukacji i Kultury Program Jeana Moneta, w ramach którego w roku akademickim 2011/2012 realizowano program rozwiązywania konfliktów polsko-rosyjskich.

* * *

Na podstawie przedstawionych danych należy stwierdzić, iż w roku sprawozdawczym 2011/2012 Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego właściwie i konstruktywnie wywiązał się z ustalonych planów w zakresie działalności dydaktycznej, naukowo-badawczej i wydawniczej. Utrzymany został wysoki poziom ostatnich lat w ramach punktowej oceny parametrycznej według standardów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Na tej podstawie należy stwierdzić, że prezentowana jednostka należycie realizuje swoje obowiązki statutowe zarówno w sferze naukowo-badawczej, jak idydaktycznej.